

Harku Vallavalitsus
Laine.Vain@harku.ee
Kallaste tn 12
76901, Harju maakond, Harku vald,
Tabasalu alevik

Teie 18.06.2024 nr 12-1/328-201

Meie 07.08.2024 nr 7.2-2/24/10744-2

**Harku valla teede ja juurdepääsude
teemaplaneeringu ja keskkonnamõju
strateegilise hindamise aruande eelnõu
kooskõlastamata jätmine**

Olete taotlenud Transpordiametilt kooskõlastust Harku valla teede ja juurdepääsude teemaplaneeringule (edaspidi planeering) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõule. Planeeringuga täpsustatakse üldplaneeringut, mis on kehtestatud 17.10. 2013.a.

Meile teadaolevalt ei ole Transpordiametit teavitatud oktoobris 2022 toimunud teemaplaneeringu avalikust väljapanekust. Dokumendiregistris teavituskirja ei ole registreeritud, mistõttu on meil puudunud võimalus anda tagasisidet koostamisel olevale teede teemaplaneeringule.

Võttes aluseks ehitusseadustiku (edaspidi EhS) ja planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) §75 lg 1 punktid 1 ja 23, majandus-ja taristuministri määruse nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“ ning Transpordiameti kirjas 15-2204791-2 21.02.2020 toodud ettepanekud, **jätame** Skepast ja Puhkim OÜ töö nr 2019_0078 „**Harku valla teede ja juurdepääsude teemaplaneering**“ kooskõlastamata järgmiste vastuolude ja puuduste tõttu.

1. Teedevõrgustiku sh riigiteede ja kohalike teede üldise asukoha määramine:

1.1.Planeeritavate ja/või rekonstrueeritavate riigiteede asukoha määramine ja kujutamine teekoridoridena on ebaselgelt käsitletud, mis ei võimalda hinnata teede realiseeritavust. Teekoridorid on kujutatud erinevate laiustega, mille laius ei selgu ja hinnanguliselt ei taga liiklussõlmede maavajadust kogujateedega (näiteks Harku liiklussõlmes). Joonise tingmärkides koridori mõiste puudub. Kõik trassikoridorid vajavad joonistel täpsustamist/korrigeerimist ühtsetel põhimõtetel Transpordiameti tellimusel koostatud projektides määratud maavajaduse järgi.

1.2.1 Põhimaantee 8 “Riigitee 8 Tallinn–Paldiski km 11,0-14,0 Tähetorni–Harku lõik ja Harku eritasandiline ristmik. Põhiprojekt“ Roadplan OÜ töö nr 21059. (Harku vallas lõik ca km 11-12,5).

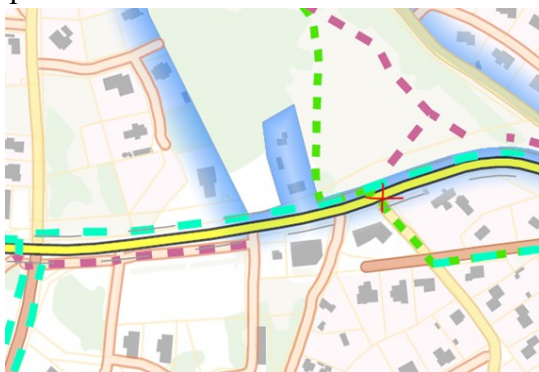
Plaanil on riigitee 8 kogu ulatuses kajastatud ühtlase koridorina, mille laius ei selgu. Antud projekt muudab varemkoostatud Juuliku -Tabasalu ühendustee eskiisis käsitletud liiklussõlme ja selle maavajadust ning täpsustatud maavajadust on vajalik kajastada planeeringu joonisel. Teeme ettepaneku kanda joonistele põhiprojektiga määratud teemaa piirid (liiklussõlm + kogujateed) koos kaitsevööndiga. Planeeringu joonisel Harku liiklussõlmes

kajastatud kergliiklustee ei lange kokku projektis kavandatuga, mistõttu on sobilik kergliiklustee planeeringu jooniste tingmärkides tähistada (kergliiklustee) marsruudina. Joonis on kättesaadav <https://pilv.mkm.ee/s/VvrnMSXUqvgvZQ9>

- 1.2.2 Põhimaantee 8 “Riigitee nr 8 Tallinn – Paldiski km 16,7-24,2 Harku – Keila lõigu eskiisprojekt”; Selektor Projekt OÜ töö nr P22007. (Harku vallas lõik ca km 21,3-25).
Riigitee 8 on tähistatud ühtlase koridorina, kuid laius ei selgu. Koridor hinnanguliselt ei kata ära liiklussõlmi sh nende kogujateid, kergliiklusteid. Teeme ettepaneku vähendada üldplaneeringuga määratud trassikoridori teljest 75 m + 75 m, aga laiendada liiklussõlmedes arvestades eskiisprojektis käsitletud maavajadust. Joonis on kättesaadav <https://pilv.mkm.ee/s/WqpXQfVWq2fFIne>
- 1.2.3 Põhimaantee 11 „T8-T11 liiklussõlm eelprojekt“. Roadplan OÜ töö nr 20106-3. (Harku vallas lõik km 34,8-38). Plaanil on kajastatud projektala, mille laius ei selgu ja kajastatud on aegunud versiooni. Tingmärkides on põhimaantee 11 Tallinna ringtee nimetatud eksitava nimega „Keila-Valingu tee nr 11“. Palume korrigeerida. Teeme ettepaneku kanda joonistele aktuaalse projektiga määratud teemaa piirid koos kaitsevööndiga, lisaks lahendust pikendada valla piirini. Joonis on kättesaadav <https://pilv.mkm.ee/s/mgPvwM8fThSvSjt>
- 1.2.4 Eskiis „Juuliku-Tabasalu ühendustee (Laagri ümbersõit-Harku liiklussõlm ja Harku liiklussõlm – Tallinn – Rannamõisa- Kloogaranna maantee“ Selektor Projekt OÜ töö nr P19017). Planeeringu joonisele on kantud koridor, kuid ei selgu, kas koridor hõlmab teemaa piire või kaitsevööndi ulatust. Teeme ettepaneku kanda joonistele projektiga määratud teemaa piirid koos kaitsevööndiga. Tingmärkides kajastada vastavalt (näiteks Juuliku-Tabasalu ühendustee teekoridor (teemaa piirid vastavalt tööle nr P19017 Projekt Selektor Projekt OÜ)). Joonis on kättesaadav <https://pilv.mkm.ee/s/3AZzILlei0uBiBp>
- 1.2.5 Eskiis „Riigitee 11390 Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna km 5,0-9,0 eskiisprojekti koostamine“ Selektor Projekt OÜ töö nr P19017. Eskiisprojektikohaseid ringristmikke ja kogujateid ning kergliiklusteid ei ole planeeringus käsitletud. Teeme ettepaneku tähistada planeeringu joonistel sh tingmärkides riigitee 11390 oluliselt muudetava teelõiguna (OLT) km 5-9. Käsitleda seletuskirjas oluliselt muudetava teelõigu definitsiooni, vt punkt 3.5. Kanda planeeringu joonisele eskiislahendusega käsitletud ringristmike ja kogujateede asukohad koos maavajadusega (km 5-9,0). Joonised on kättesaadavad <https://pilv.mkm.ee/s/E6V34nxSvLD9ovD>
- 1.2.6 Kõrvalmaantee 11390 km 9 – 15,5 tähistada oluliselt muudetava teelõiguna (liiklussagedus 2023.a. andmetel (AKÖL) on vahemikus 10881 - 9241 autot/ööp). Soovitame määrata perspektiivsete ringristmike asukohad sh suletavad juurdepääsuteed koostatava planeeringu mahus. Käsitleda lõigu liikluskorraldust punktis 3.3 toodud sõnastuses planeeringu seletuskirja punktis *Riigiteedel liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine*.
- 1.2.7 Eskiisi „Riigitee nr 11414 Tilgu tee alternatiivlahenduse eksperthinnang“ (Teedeprojekt OÜ töö nr T04523) kajastamisel planeeringu joonisel palume viidata tingmärkides eskiislahendusele ja kanda peale

koridorina (tavapärane teljest 75 m) realiseeritavuse tagamiseks. Juhime tähelepanu, et 11414 Tilgu tee olemasolevas asukohas kergliiklustee realiseerimine ei ole võimalik ilma riigiteed laiendamata (tee muldesse ehitada ei saa). Transpordiametile teadaolevalt on Keskkonnaamet keelanud teed laiendada keskkonnakaitseliste piirangute tõttu.

- 1.2.8 11390 on kuni km 5 välja ehitatud 2+2 sõiduradade ja ringristmikuga, palume kaardil vastavalt kujutada ja tingimärgid viia vastavusse.
- 1.2.9 Selguse huvides kanda olemasolevale teedevõrgule riigiteede numbrid nagu on põhijoonisel toodud skeemil „Teede kasutusviis“. Samuti on vajalik seletuskirjas riigiteedele viitamisel kasutada teede numbreid. Juhime tähelepanu, et „Teede kasutusviisi“ skeemil on vahetult põhimaantee 8 ääres lilla joon, mis on tähistatud tingimärgides „Omavalitsuse hoo“. Palume täpsustada.
- 1.2.10 Seletuskirjas Punkt 4.3.1 *Uued kavandatavad riigiteed*: „Keila ja Saku ümbersõitude kavandamine transiitliikluse mööda juhtimiseks tiheasustusest, mis Keila linna ümbersõidu lahenduse täpsel selgumisel võib ruumiliselt mõjutada ennekõike Tutermaa küla ruumilist arengut.“ Palume täpsustada seotust Saku ümbersõiduga.
- 1.2.11 Planeeringu joonisel Tabasalu aleviku keskuses on riigitee 11390 ääres tähistatud olemasolev kergliiklustee kui matkarada, mis on eksitav. Seletuskirja järgi on matkarada „tähistatud ja hooldatud liikumistrada looduses....“. Palume korrigeerida.
- 1.2.12 Olemasoleva matkaraja teeületus tuleb näidata asukohta, kus riigiteel 11390 on teeületuseks ülekäigurada. Eksitav on näidata teeületus Tasuja tänava pikenduselt.

- 1.2.13 Seletuskirja punktis 4.9 *Jalg-ja jalgrattateed*. Palume punkti täiendada. Riigiteede äärde jalgratta- ja jalgteede kavandamisel tuleb aluseks võtta normid (kliimaministri määrus nr 71 vastuvõetud 17.11.2023 „Tee projekteerimise normid“) ja taotleda täpsustavad nõuded tee omanikult. Palume läbivalt kasutada liiklusseaduse kohast terminit jalgratta- ja jalgteed.
- 1.2.14 Seletuskirja punktis 4.6 *Võtmeristmikud* Harku vallas tabelis 1 toodud loetelus jääb selgusetuks, kus ristmikud asuvad (lisada asukoht km järgi) ja mida tabeliga öelda tahetakse.
- 1.2.15 Kõik planeeringu joonisel kujutatu peab olema korrektselt kajastatud tingimärgides, näiteks teekoridor väljaspool Harku valla piire.
- 1.2.16 Määrata tingimused nimetatud teeprojektide realiseeritavuse (liiklussõlmed, kogujateed, kergliiklusteed) tagamiseks.
 - Kavandatava ja/või rekonstrueeritava tee trassikoridoriga määratud alas tuleb arvestada planeeringust ja õigusaktidest tulenevate piirangutega ja võib trassikoridoris ja tee kaitsevööndis ehitada uusi hooneid või rajatisi ning rajada

istandikke üksnes Transpordiameti nõusolekul.

- Kohalikul omavalitsusel tuleb Transpordiametilt küsida tingimusi või seisukohti enne planeeringu algatamist (detailplaneeringu koostamise kohustuse korral) või projekteerimistingimuste (detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumise korral) väljastamist või küsida nõudeid ehitusteatise kohustuslikele ehitistele. Nimetatud kohustus kehtib juhul, kui on teada, et kavandatava tegevuse ala kattub vähemalt osaliselt trassikoridoriga määratud alaga.

2. Riigiteedest tekkivate kitsenduste määramist palume täiendada järgnevalt.

- 2.1. Punktis 4.3.3 (lk 33) ei ole käsitletud riigi põhimaanteed 11 Tallinna ringtee (E265) kui Euroopa teedevõrgu teed, mille kaitsevööndi ulatus on 50 m. Palume ulatust korrigeerida seletuskirjas ja plaanil.
- 2.2. Täpsustatud asjaoludel palume eemaldada põhimaantee 8 Tallinn-Paldiski 30+20 m käsitus (lk 33) planeeringu materjalidest. Põhimaantee 8 paikneb Hüüru külas, mistõttu laieneb kaitsevöönd 50 m Harku alevikule.
- 2.3. Anname teada, et EhS muutmisel on kavas võtta kasutusele põhimõte, et tänava kaitsevöönd (10 m) hakkab kehtima „Asula“ ja „Asula lõpp“ liiklusmärkide vahel. Soovitame võtta sama põhimõte üle teemaplaneeringusse.
- 2.4. Määrata perspektiivsete ökoduktide asukohad planeeringu joonistel ja käsitleda nendega seotud maakasutustingimusi seletuskirjas. Ulukiläbipääsud on nii transpordivõrgu kui rohevõrgu toimimist tagavad ehitised, ilma milleta ei ole võimalik teatud teelõikudes liiklusohutust suurendada. Koostöös Regionaal – ja Põllumajandusministeeriumiga väljatöötatud maakasutustingimused, mis on kehtestatud üle-eestiliselt üldplaneeringute tasandil (nt Saku, Kose, Põltsamaa valla ÜP jne), on toodud kirja lisas.
- 2.5. Seletuskirjas on antud eksitavat infot sanitaarkaitsevööndi kohta. Punktis 4.3.2. (lk 14, 32) on viidatud sanitaarkaitsevööndile, seletuskirja punktis 1 (lk 11) on viidatud, et maanteede sanitaarkaitsevöönd ei kehti enam. Palume sanitaarkaitsevööndit riigiteede kontekstis mitte käsitleda, mõiste eemaldati tee projekteerimise normidest 1. juulil 2015. Lisaks on seletuskirjas lk 14 viidatud aegunud „täna kehtivale Tee seadusele“.

3. Riigiteedel liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine ja planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste määramine.

- 3.1. Selguse huvides palume riigiteede liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramist käsitleda seletuskirjas riigiteede all vastava alapunktina. Planeerimisseaduse § 75 lg 1 punkti 23 liikluskorralduse põhimõtete käsitus puudub: seletuskirjas liikluskorraldust käsitletakse üldise maakasutus- ja ehitustingimusena.
- 3.2. Seletuskirja punkt 4.2.1. alapunktis 1 Riigimaanteed (lk 27) riigiteede liigitus ei vasta määrusele „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“. Lisa 4 tabeli „Riigiteed Harku vallas“ sisu ei vasta olemasolevatele teede aadressidele ega funktsioonidele, näiteks 1140 Instituudi ühendustee jne.
- 3.3. Kõrvalmaantee 11390 km 9 – 15,5 kus liiklussagedus 2023.a. andmetel on vahemikus 10881 - 9241 autot ööpäevas, riigiteelt uusi juurdepääse üldjuhul mitte kavandada. Antud lõigul tuleb arendusalade juurdepääsud lahendada riigiteelt ühise ristumiskoha kaudu läbi kogujateede. Ristmiku tüübi valikul tuleb lähtuda normidest, milles antud liiklussageduse juures on ette nähtud kanaliseeritud ristmiku, ringristmiku või eritasandilise ristmiku rajamine. Liikluskorraldus peab olema kogu lõigul ühtsete põhimõtetega. Palume lisada seletuskirja, et antud lõigul on eelistatud liiklusohutuse kaalutlusel ringristmike kavandamine, näiteks km 13,4 kooli juurde.
- 3.4. Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu võimekust. Kaaluda tingimuste seadmist, mis toetavad arendusala sisese teedevõrgu terviklikku kavandamist (sh ühendamist tõmbepunktide ja naaberkinnisasjadega) ja

elluviimist. Palume arvestada, et Transpordiamet ei võta arendustegevusest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust kui riigiteede võrgustiku arengu seisukohalt selleks vajadus puudub.

- 3.5. Oluliselt muudetava teelõiguna (riigitee 8 Tallinn-Paldiski vastavalt punktile 1.1.1) tähistatakse pikemat teelõiku, mille osas võib eeldada, et liiklemise sujuvuse tagamiseks, liiklusohutuse parendamiseks ning tee funktsiooni tagamiseks on vajalik ühe või mitme järgnevalt loetletud meetme rakendamine – tee geomeetria muutmine, sõidusuundi eraldava piirde paigaldamine, täiendavate sõiduradade ehitamine, olemasolevate ristumiskohtade arvu oluline vähendamine, eritasandiliste ristumiskohtade rajamine. Oluliselt muudetava teelõigu arendamine võib kaasa tuua muudatusi piirkonna teedevõrgus, sh muudatusi, mis on seotud teega piirnevate kinnistute juurdepääsuga. Oluliselt muudetav teelõik tähistada kaardil ja seletuskirja kanda eelpool nimetatud kirjeldus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marek Lind

juhataja

planeerimise osakonna kooskõlastuste üksus

Lisa: Rohevõrgustiku kaitse- ja kasutustingimused hajaasustusalal

1) Oluline on, et säiliks roheline võrgustiku tugialade ja koridoride terviklikkus ning roheline võrgustik jääks toimima.

2) Säilitada tuleb maastikuline mitmekesisus, oluline on maastikulist mitmekesisust suurendavate põlluservade, kraavide, tee- ja metsaservade ning väikesepinnaliste biotoopide (kivikuhjad, kõrghaljastatud alad põldude vahel, kõrghaljastusega kraavikaldad) säilimine.

3) Rohelise võrgustiku aladel paiknevate puhkealade kasutamine tuleb korraldada nii, et looduslik keskkond ei saa ohustatud (tuleb piirata/suunata autode liikumist, korraldada parkimine, lahendada prügi käitlemine, rajada telkimis-/puhke-/lõkkekohad, käimlad jms).

4) Uute ehitusalade valikul on oluline jälgida, et kavandatav ehitustegevus ei kahjusta roheline võrgustiku struktuuri.

- Rohevõrgustiku aladele arendustegevuse kavandamisel ei tohi rohekoridore ega tugialasid läbi lõigata.
- Rohevõrgustiku koridoris peab jääma mistahes tarastamise või muu barjääri loomise korral ulukitele vaba liikumise võimalus, koridori alaga risti suunas peab jääma vähemalt 300 m laiune koridori riba katkematuks.
- Rohevõrgustikuga kaetud alal on minimaalseks katastriüksuse suuruseks 1 ha. Ühele katastriüksusele on lubatud ehitada kuni 4 hoonet, et säilitada ühtse talumajapidamise mulje.
- Rohevõrgustikuga kaetud hajaasustusega alal ei tohi õueala moodustada enam kui 20% moodustatavast katastriüksusest.

- Rohelise võrgustiku alal paikneva kinnistu tarastamine on lubatud vaid õueala ulatuses, välja arvatud juhul, kui tarastamine on õigustatud tulenevalt maade põllumajanduslikust kasutusest.
- Rohevõrgustiku tugialal peab õuealade või aedade vaheline kaugus olema vähemalt 100 m. Põhjendatud juhtudel on lubatud erisused, nt kui piirkonnas välja kujunenud külavorm (krundistruktuur) seda toetab.

5) Sõltuvalt arendustegevuse iseloomust ja mahust võib omavalitsus nõuda eelnevalt täpsustava uuringu (eksperthinnang või -arvamus) koostamist vastava ala väärtuste hindamiseks ja rohevõrgustiku funktsionaalse toimimise tagamise kindlustamiseks. Uuringu tellib kohalik omavalitsus ja rahastab asjast huvitatud isik enne detailplaneeringu algatamist või projekteerimistingimuste väljastamist. Uuringu tulemustest lähtuvalt võib omavalitsus keelduda rohevõrgustikku ohustava planeeringu algatamisest või vastuvõtmisest või projekteerimistingimuste väljastamisest, kui ilmneb, et kavandatud tegevus ohustab rohevõrgustiku toimimist.

6) Uute teede planeerimisel ja projekteerimisel või olemasolevate teede rekonstrueerimise projekteerimisel tuleb rohevõrgustiku konfliktikohtades (kus tee lõikub rohevõrgustiku tugialaga või koridoriga) ette näha toimivad lahendused konfliktide leevendamiseks, kasutades vastavalt vajadusele tee-ehituslikke, liikluskorralduslikke (liikluspiirangud, hoiatusmärgid) jm asjakohaseid meetmeid.

7) Üldplaneeringuga määratakse ökoduktidele ja suurulukitunnelitele 500 m laiune piiranguvöönd.

- Piiranguvööndis ei ole lubatud muuta olemasolevat maakasutust, sh muuta maakasutuse sihtotstarvet, mis võib vähendada looduslike alade osakaalu või muutuda takistuseks loomade liikumisel.
- Piiranguvööndis on keelatud teede, hoonete, aedade, piirete jms objektide rajamine, mis võivad takistada loomade ligipääsu ökoduktile või suurulukitunnelile.
- Piiranguvööndi metsasel alal ei ole metsa majandamine keelatud, kuid metsa majandamist tuleb seal läbi viia selliselt, et säiliks puistu jätkuv sidusus ökodukti või suurulukitunneli rajatiste ja ümbritsevate kasvava metsaga alade vahel.
- Piiranguvööndis ei ole seni hoonestamata maaüksusel uue ehitiste (v.a õhuliinid, maakaabelliinid, maa-alused trassid) püstitamine üldjuhul lubatud. Lubatud on ehitiste püstitamine olemasolevate hoonestusaladega seotult nii, et olemasolevad ja kavandavad ehitised moodustavad kompaktse terviku.
- Piiranguvööndis tuleb maaomanikel metsa majandades ja/või metsamajandamiskava koostades arvestada, et ökodukti suudmeala piirkonna metsad toimivad ökoduktile juurdepääsualana. Sellest tulenevalt tuleb metsa majandada viisil, mis tagab rohevõrgustiku puistu sidususe ja toetab loomade ökodukti suudmeni jõudmist. Raiete planeerimisel on soovitatav alustada ökodukti või suurulukitunneli omanikuga koostööd juba enne metsateatise esitamist Keskkonnaametile, et koostöös planeerida raie teostamine mahus ja viisil, mis tagab rohevõrgustiku puistulise sidususe ja loomade läbipääsu ökoduktile. Metsateatis ökodukti või suurulukitunneli piiranguvööndis tuleb kooskõlastada ökodukti või suurulukitunneli omanikuga.

- Maavarade kaevandamist ökoduktide või suurulukitunneli piiranguvööndis tuleb vältida. Maavara geoloogiline uuringuluba ja kaevandamisluba tuleb kooskõlastada ökodukt või suurulukitunneli omanikuga.
- Piiranguvööndis on keelatud jahipidamine.

8) Kui rohevõrgustikule rajatakse objekt või kavandatakse tegevust, millele tulenevalt KeHJS-st on kohustus koostada eelhindang, KMH või KSH, tuleb hindamise käigus hinnata objekti või tegevuse mõju rohevõrgustikule ning kavandada meetmed võrgustiku toimimist takistavate mõjude vältimiseks ja leevendamiseks. Juhul kui uus taristu (nt elektriliinid, mastid, jäätmehoiulad) kavandatakse rohevõrgustiku alale, tuleb hindamisel kaaluda selle alternatiivseid asukohti (eriti uute maanteed puhul) arvestades rohevõrgustiku eesmärke.

9) Riikliku tähtsusega rohevõrgustiku tugialal ei ole soovitatav alata üldplaneeringut muutvat detailplaneeringut.

Krista Einama
58627026, Krista.Einama@transpordiamet.ee

Merike Joonsaar
58627028, Merike.Joonsaar@transpordiamet.ee